

Intercollegiaal overleg met vastgelegd thema – Patient empowerment

Casus

Hieronder volgt een casus in het kader van het intercollegiaal overleg over het concept “patient empowerment”. De casus biedt een concrete situatie die kan dienen als basis voor een dynamisch overleg en het delen van waardevolle ervaringen en kennis. Het doel is niet om de casus zelf te analyseren, maar vooral om met elkaar in gesprek te gaan over de verschillende perspectieven, benaderingen en oplossingen die in vergelijkbare situaties mogelijk zijn met het concept van “patient empowerment” in gedachten.

In deze casus presenteren we enkele situaties die zich voordoen tijdens de behandeling van een patiënt. Na de beschrijving van de situatie wordt er een open vraag gesteld, waarbij de deelnemers worden uitgenodigd om met elkaar in overleg te gaan. Het doel is om samen na te denken over mogelijke strategieën, het delen van ervaringen met vergelijkbare gevallen en het bespreken van verschillende benaderingen om de situatie effectief aan te pakken. Hou hierbij in gedachten dat het de bedoeling is om de patiënt aan het stuur te zetten van zijn of haar zorgproces (= patient empowerment)!

Na het overleg kunnen de deelnemers vervolgens ontdekken wat volgens de principes van "patiënt empowerment" de aanbevolen aanpak zou zijn, zodat ze een beter begrip krijgen van hoe deze kunnen worden toegepast in de praktijk. Uiteraard kan de groep vervolgens nog bespreken of jullie het eens zijn met deze benadering, of deze haalbaar is in de praktijk, en of jullie al ervaring hebben met het toepassen van deze principes in vergelijkbare situaties.

Thomas, 45-jarige kantoormedewerker

- Lijdt aan herhaaldelijke nek- en schouderklachten, een veelvoorkomend probleem bij personen met een zittend beroep.
- Heeft een actieve hobby: natuur- en wildfotografie
- Zijn pijn belemmert hem in zijn hobby en dagelijks leven
- Onlangs doorverwezen voor kinesithérapie, met als doel zijn fysieke conditie te verbeteren en zijn pijn te beheren
- Vorige ervaringen met kinesithérapie: vond de behandelingen te generiek en miste een persoonlijke aanpak. Sceptische houding t.o.v. nieuwe behandeling

Historiek

Chronische klachten

Herhaaldelijke nek- en schouderpijn, vooral verergerd door langdurig zitten en het dragen van zware camera-uitrusting.

Sinds covid is de stress op het werk toegenomen door uitval van personeel en besparingen die sinds het einde van de pandemie niet zijn teruggedraaid.

Eerdere behandelingen

Verschillende cycli van kinesitherapie en massage, zonder langdurige verbetering. Voelt vaak dat behandelingen te algemeen zijn en niet aangepast aan zijn specifieke behoeften.

Medicatie

Geneesmiddel	Schema
Huidige medicatie	Geen reguliere medicatie; sporadisch gebruik van pijnstillers zoals Ibuprofen bij acute pijn.

Context

Persoonlijke levensstijl:

- Werkt fulltime in een kantooromgeving, wat bijdraagt aan zijn klachten.
- Zeer gepassioneerd door fotografie, wat hem vaak op pad brengt tijdens weekenden en vakanties, soms met zware apparatuur.
- Getrouwd, en zijn echtgenote is zeer ondersteunend en betrokken bij zijn gezondheid.

Extra informatie

Specifieke wensen en doelen:

- Wilt een persoonlijke aanpak, waarbij rekening wordt gehouden met zijn werkuren en hobby.
- Zoekt naar strategieën om zijn pijn te beheersen zonder zijn activiteitsniveau te beperken, vooral met betrekking tot fotografie.
- Heeft als doel om langdurige oplossingen en technieken te leren die hem helpen zelfstandig zijn conditie te beheren.

Motivatie en attitude:

- Gemotiveerd om actief deel te nemen aan zijn herstelproces.
- Enigszins sceptisch vanwege eerdere ervaringen met therapie die niet voldeed aan zijn verwachtingen.
- Open voor nieuwe behandelmethoden en aanpassingen in zijn dagelijks leven om zijn klachten te verminderen.

1/ Bezorgdheden

Thomas uit de bezorgdheid dat hij misschien zijn baan of hobby moet opgeven als de pijn aanhoudt. Hij zoekt naar therapie die specifiek gericht is op het verminderen van zijn pijn en het herstellen van zijn mobiliteit zonder zijn dagelijkse activiteiten te verstoren.

Vraag 1 : Hoe kan je als kinesitherapeut het beste reageren op Thomas' zorgen?

Aanbevolen aanpak voor maximaal patient empowerment :

Neem de tijd om actief te **luisteren** naar Thomas' zorgen en verwachtingen en stel **samen** een flexibel behandelplan op dat rekening houdt met zijn werk en hobby. Vermeld dat de behandeling nog kan bijgestuurd worden indien nodig.

Toon **empathie en begrip** voor de levensstijl en prioriteiten van de patiënt en vertrek vanuit zijn leefcontext.

Creëren van een op maat en in overleg gemaakt behandelplan kan het gevoel versterken dat de behandeling haalbaar is en draagt bij tot de vertrouwensband. De patiënt voelt zich immers gehoord en gesteund.

2/ Oefeningen niet uitgevoerd

Tijdens de 2de consultatie geeft Thomas toe dat hij de voorgeschreven oefeningen niet heeft uitgevoerd. Hij legt uit dat zijn werkprojecten hem hebben overweldigd en hij nauwelijks tijd had om te rusten, laat staan oefeningen te doen.

Vraag 2 : Hoe kan je hierop het beste reageren?

Aanbevolen aanpak voor maximaal patient empowerment :

Onderzoek de **redenen** & hindernissen achter de uitdagingen van Thomas en bedenk **samen** met hem een meer haalbare routine voor zijn oefeningen. Vraag wanneer Thomas mogelijkheden ziet in zijn dagelijks handelen om de oefeningen aan te passen. Denk zo concreet mogelijk met hem mee.

Dit versterkt patient empowerment door rekening te houden met de specifieke uitdagingen en belemmeringen die Thomas ervaart. Door de samenwerking bij het aanpassen van de routine, krijgt hij een groter gevoel dat de oefeningen haalbaar zijn. Zijn **zelfredzaamheid** wordt gestimuleerd en hij wordt aangemoedigd om zelf de **regie** in handen te nemen.

3/ Frustratie over langzame vooruitgang

Tijdens de 3de consultatie uit Thomas zijn frustratie over de trage vooruitgang. Hij wil minder pijn hebben voor een belangrijk aankomend fotografie-evenement. Hij vraagt om een andere therapie om sneller resultaat te zien.

Vraag 3 : Wat is de beste aanpak om Thomas zijn doelen te helpen bereiken?

Aanbevolen aanpak voor maximaal patient empowerment :

Benoem de zorgen die je hoort en check of je die correct **interpreteert door ze hem zelf te laten samenvatten**. Luister opnieuw naar de reden achter zijn zorgen zodat je **samen** verwachtingen kan bepalen die hij als realistisch beschouwt. Deze aanpak moedigt Thomas aan om actief deel te nemen aan de behandeling.

Het is niet de bedoeling volledig in te gaan op de eisen van de patiënt in het behandelingstraject, maar wel om een **dialog** te bevorderen die zowel de zelfregie ondersteunt als de gezamenlijke aanpak stimuleert.

4/ Anderstalige partner

Thomas' partner wil graag betrokken zijn in het behandelproces. De partner spreekt echter weinig Nederlands, matig Engels en zijn moedertaal is Spaans. Met Thomas communiceert hij in het Spaans.

Vraag 4: In welke taal moet het gesprek verlopen tussen Thomas, zijn partner en jezelf?

Aanbevolen aanpak voor maximaal patient empowerment :

Vraag of je Nederlands mag spreken, zodat je de behandeling zo goed mogelijk kan uitleggen. Vraag aan Thomas om af en toe te vertalen naar het Spaans zodat zijn partner kan volgen. Zo begrijpt iedereen de uitleg en wordt de **gezamenlijke communicatie** bevordert en blijft iedereen **betrokken** in het behandeltraject. Maak indien mogelijk gebruik van schema's en afbeeldingen.

Het is belangrijk om waar mogelijk in je eigen moedertaal te spreken zodat je de nodige **nuances** kan leggen. Ook voor de patiënt is het belangrijk om in de moedertaal te communiceren. Daarom is het beste om te starten met het bereiken van een consensus hierover.

5/ Partner betrekken in behandelproces

De partner van Thomas komt mee naar de behandeling. Hij is uitdrukkelijk bezorgd om Thomas, en vraagt hoe hij kan helpen: hij wil actief deelnemen, maar voelt zich onzeker over zijn rol en de beste manier om Thomas te helpen.

Vraag 5: Kan je de partner het beste betrekken bij het behandelplan? Hoe?

Aanbevolen aanpak voor maximaal patient empowerment :

Luister tijdens de sessie naar zijn kant van het verhaal om zo goed mogelijk te kunnen begrijpen hoe hij Thomas kan ondersteunen in bv. het uitvoeren van zijn oefeningen. Zo versterk je niet alleen de ondersteuning thuis maar ook het gevoel van **teamwork**. Het empoweren van de partner (adequate info, actief betrokken) zorgt er ook voor dat Thomas in zijn patient empowerment versterkt wordt.

Directe ondersteuning en participatie van een partner vergroot de waarschijnlijkheid op een succesvolle behandeling. Als Thomas en zijn partner een uiteenlopende visie hebben op de nood en de uitvoering van de behandeling, verlaagt de kans dat Thomas de behandeling uitvoert en/of volhoudt.

6/ Aanzienlijke vooruitgang

Thomas heeft aanzienlijke vooruitgang geboekt en is bijna aan het einde van het aanbevolen behandeltraject. Hoe voelt zich veel beter, maar er zijn nog 3 sessies gepland.

Vraag 6: Zet je de behandeling voort of rond je de behandeling af?

Aanbevolen aanpak voor maximaal patient empowerment :

Bespreek met Thomas wat zijn **voorkeur** geniet, alsook wat het belang en voordeel van **zelfmanagement** is. Dankzij deze focus, bevorder je de autonomie van Thomas en het vertrouwen om zijn conditie te beheren. Dit stelt hem in staat om op lange termijn goed te functioneren zonder therapeutische interventie. Zo zit hij zelf aan het stuur van zijn zorg en is zelfredzaam.

Er is op die manier balans tussen de **gezamenlijke besluitvorming** en voorbereiding op **zelfregie** over zijn gezondheid.